EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 28.10.2021.
COM(2021) 656 final

2021/0340 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/1021 par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem IV un V pielikumu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SEC(2021) 379 final} - {SWD(2021) 299 final} - {SWD(2021) 300 final} -
{SWD(2021) 301 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/1021 par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem (turpmāk "NOP regula")[1] Savienības tiesību aktos tiek īstenotas saistības, ko tā uzņēmusies ar Stokholmas Konvenciju par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem (turpmāk "Stokholmas konvencija"), kura apstiprināta ar Padomes Lēmumu 2006/507/EK[2], un ar 1979. gada Konvencijai par gaisa pārrobežu piesārņojumu lielos attālumos pievienoto Protokolu par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem (turpmāk "protokols"), kurš apstiprināts ar Padomes Lēmumu 2004/259/EK[3].

Priekšlikuma primārais uzdevums ir attiecībā uz vielām, kas ietilpst tā darbības jomā, izpildīt ES **starptautiskās saistības saskaņā ar Stokholmas konvenciju** un, konkrētāk, saistības, kas izriet no NOP regulas. Tāpēc priekšlikuma galvenais mērķis ir **aizsargāt cilvēka veselību un vidi** no NOP vielu kaitīgās ietekmes un novērst vai minimizēt NOP emisijas no atkritumiem. Ņemot to vērā, šīs iniciatīvas vispārējie mērķi ir arī pēc iespējas **nodrošināt optimālu līdzsvaru ar Eiropas zaļā kursa iecerēm**, proti, **panākt no toksikantiem brīvu materiālu aprites ciklus**, **palielināt reciklēšanu un apritīgumu** un **samazināt SEG emisijas**.

NOP vielu izraisītās problēmas ir saistītas ar tām **piemītošajām fizikālajām un ķīmiskajām īpašībām**, to, kur un kā tās tiek izmantotas, kā arī ar nelabvēlīgo ietekmi, kādu uz cilvēka veselību, ekosistēmām un to sniegtajiem pakalpojumiem atstāj to pakāpeniska izdalīšanās. Ir atzīts, ka tādā vai citādā veidā visām NOP vielām ir nelabvēlīga, parasti ilgtermiņa ietekme uz dzīvajiem organismiem. Vidē un mūsu ķermenī tās saglabājas ļoti ilgu laiku, un tās bez izmaiņām var transportēt uz gandrīz jebkuru attālu pasaules punktu, tālu no to ražošanas vai izmantošanas vietas.

Konkrētāk, šīs iniciatīvas mērķis ir **attiecībā uz dažām vielām un vielu grupām atjaunināt NOP regulas IV un V pielikumā noteiktās robežkoncentrācijas**, kuras nosaka, kā apstrādājami atkritumi, kas satur NOP, proti, vai tos var reciklēt vai arī tie ir jāiznīcina vai neatgriezeniski jāpārveido. Šis atjauninājums regulas IV un V pielikumu saskaņo ar Stokholmas konvenciju un NOP regulas I pielikumu, saskaņojot pielikumus ar abos pēdējos dokumentos uzskaitītajām vielām un nosakot tām robežkoncentrācijas. Turklāt ar to zinātnes un tehnikas progresam pielāgo dažu jau pielikumos iekļauto vielu robežvērtības.

NOP atkritumu apsaimniekošana, arī to reciklēšana, ja tas ir iespējams, būtu jāveic **vidi saudzējošā veidā** ar minimālu ietekmi uz cilvēka veselību un vidi. Apsaimniekošanas rezultātā iegūtajiem otrreizējiem materiāliem **vienmēr vajadzētu būt droši izmantojamiem** un piemērotiem paredzētajam mērķim, un, cik vien iespējams, **brīviem no toksiskām vielām**. Apsaimniekošanai būtu arī līdz minimumam jāsamazina apmērs, kādā toksiskas vielas nonāk vidē, un tādējādi jāpalīdz īstenot nulles piesārņojuma ieceri, samazinot šo vielu ietekmi uz

---

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1021 (2019. gada 20. jūnijs) par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem (pārstrādāta redakcija) (OV L 169, 25.6.2019., 45. lpp.).

[2] Padomes Lēmums 2006/507/EK (2004. gada 14. oktobris) par to, kā Eiropas Kopienas vārdā noslēdz Stokholmas Konvenciju par noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem (OV L 209, 31.7.2006., 1. lpp.).

[3] Padomes Lēmums 2004/259/EK (2004. gada 19. februāris), ar ko Kopienas vārdā noslēdz Protokolu 1979. gada Konvencijai par gaisa pārrobežu piesārņojumu lielos attālumos ar noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem (OV L 81, 19.3.2004., 35. lpp.).

vidi un veselību. Lai to panāktu, jābūt pieejamām piemērotām, mūsdienīgām **šķirošanas un dekontaminācijas tehnoloģijām**.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Pašreizējie Savienības noteikumi par noturīgu organisko piesārņotāju pārvaldību ir izklāstīti NOP regulā. Tai papildus ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 649/2012[4] tiek īstenoti Savienības pienākumi attiecībā uz noturīgu organisko piesārņotāju eksportu.

Ar šo priekšlikumu groza NOP regulas IV un V pielikumu, īsteno Savienības saistības Stokholmas konvencijas un NOP protokola kontekstā, un tas ir saskanīgs ar Bāzeles Konvenciju par kontroli pār kaitīgo atkritumu robežšķērsojošo transportēšanu un to aizvākšanu. Ar šo priekšlikumu attiecībā uz vielām, kas ietilpst tā darbības jomā, īsteno Bāzeles konvencijas pušu pienākumu nodrošināt bīstamo un citu atkritumu **apsaimniekošanu vidi saudzējošā veidā**. Ar NOP regulas IV pielikumā noteiktajām vērtībām Savienības līmenī tiek īstenota zema NOP satura vērtību koncepcija; šīs vērtības Bāzeles dokumentā "Vispārīgas tehniskās vadlīnijas par tādu atkritumu apsaimniekošanu vidi saudzējošā veidā, kuri sastāv no noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem, tos satur vai ir ar tiem kontaminēti" ir uzskaitītas kā nesaistošas vērtības.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Priekšlikums ir saskanīgs ar Ilgtspēju sekmējošās ķimikāliju stratēģijas[5] mērķi minimizēt un pēc iespējas aizstāt ķimikālijas, kurām ir hroniska ietekme uz cilvēka veselību un vidi (viena veida vielas, kas rada bažas), un pakāpeniski atteikties no viskaitīgākajām vielām lietojumos, kas sabiedrībai nav būtiski, jo īpaši no izmantošanas patēriņa precēs.

Tāpat priekšlikums ir saskanīgs ar Eiropas zaļajā kursā[6] izvirzīto mērķi līdz 2050. gadam Eiropā panākt **klimatneitralitāti** un ar jaunā aprites ekonomikas rīcības plāna[7] īstenošanu, kura mērķis ir stimulēt klimatneitrālu un apritīgu ražojumu pirmtirgu izveidi ES un ārpus tās. Priekšlikums ir saskanīgs arī ar paziņojumu **par nulles piesārņojuma rīcības plānu**[8], kurā ES ir izvirzījusi vīziju līdz 2050. gadam panākt nulles piesārņojumu, proti, gaisa, ūdens un augsnes piesārņojumu samazināt līdz līmenim, ko vairs neuzskata par kaitīgu veselībai un dabiskajām ekosistēmām un ar ko tiek ievērotas robežas, ar kurām planēta var tikt galā.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Tā kā ar pasākumiem, par kuriem panākta vienošanās Stokholmas konvencijas satvarā, galvenokārt īsteno vides mērķi, proti, novērst vai samazināt noturīgu organisko piesārņotāju emisijas, priekšlikuma pamatā ir Līguma par Eiropas Savienības darbību 192. panta 1. punkts par vides aizsardzību.

---

4 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 649/2012 (2012. gada 4. jūlijs) par bīstamo ķīmisko vielu eksportu un importu (OV L 201, 27.7.2012., 60. lpp.).

5 COM(2020) 667 final.

6 COM(2019) 640 final.

7 COM(2020) 98 final.

8 COM(2021) 400 final.

NOP regulas 15. panta 2. punktā ir noteikts, ka Komisijai ir pienākums IV un V pielikumu **pastāvīgi pārskatīt** un **attiecīgā gadījumā** iesniegt tiesību akta priekšlikumu šo pielikumu grozīšanai, lai tos pielāgotu konvencijas vai protokola pielikumos ietverto **vielu sarakstu grozījumiem** vai **grozītu regulas pielikumu ierakstus** vai noteikumus ar mērķi tos pielāgot zinātnes un tehnikas progresam.

- **Subsidiaritāte**

NOP vielas, uz kurām attiecas šis priekšlikums, tiek transportētas pāri ES iekšējām robežām tālu no NOP avotiem, un šajā aspektā prioritāte ir nepieļaut izplūdes no NOP saturošiem atkritumiem.

Vides un cilvēka veselības aizsardzība ar sistēmu, kas nodrošina NOP atkritumu pareizu apsaimniekošanu, var būt efektīva tikai tad, ja ES līmenī tiek noteikti un ieviesti kopīgi noteikumi. Tāpēc šā priekšlikuma mērķus dalībvalstis nevar sasniegt vienas pašas, jo ir vajadzīga saskaņota pieeja, kura nodrošinātu, ka Savienība kā Stokholmas konvencijas puse pilda savas starptautiskās saistības.

- **Proporcionalitāte**

NOP regulas 34. apsvērumā ir prasīts ņemt vērā proporcionalitāti. Proporcionalitātes princips, kas noteikts Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā, gādā par to, lai ES iestāžu rīcība nepārkāptu noteiktas robežas.

Priekšlikumā ierosinātie pasākumi aprobežojas ar to, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu tā mērķus, un tajos ir ņemti vērā Līguma par Eiropas Savienību 2. protokola par subsidiaritātes principa un proporcionalitātes principa piemērošanu 5. panta noteikumi: "Leģislatīvo aktu projektos ņem vērā vajadzību nodrošināt to, ka visi finansiālie vai administratīvie apgrūtinājumi, kas rodas Savienībai, valstu valdībām, reģionālajām un vietējām iestādēm, uzņēmējdarbības subjektiem un pilsoņiem, ir cik iespējams mazi un atbilstīgi noteiktajam mērķim."

Ietekmes novērtējuma IV pielikumā aprakstītā robežvērtību noteikšanas metodika atbalsta tādu robežvērtību izstrādi, kas ir reāli iespējamas un īstenojamas visās relevantajās atkritumu plūsmās. Attiecībā uz galvenajiem skartajiem operatoriem jāveic ierosināto robežvērtību tehniskās un ekonomiskās realizējamības novērtējums; katrā novērtējumā jāvērtē konkrētais gadījums, un novērtējums jābalsta uz pieejamo informāciju. Jāņem vērā tādi aspekti kā skarto ieinteresēto personu skaits, lielums un veids un to aplēstā spēja absorbēt papildu izmaksas un investīcijas, kā arī atkritumu apsaimniekotāju pieejamā apstrādes jauda.

Vēlamo rīcībpolitikas variantu ietekmes analīzes kopsavilkums ir sniegts ietekmes novērtējuma 8.2. iedaļā.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

NOP regulas 15. panta 2. punktā ir noteikts, ka Komisijai ir pienākums attiecīgā gadījumā iesniegt tiesību akta priekšlikumu regulas IV un V pielikuma grozīšanai, lai tos pielāgotu konvencijas vai protokola pielikumos ietverto vielu sarakstu grozījumiem vai grozītu regulas pielikumu ierakstus vai noteikumus ar mērķi tos pielāgot zinātnes un tehnikas progresam. Tāpēc, kā noteikts 15. panta 2. punktā, šī iniciatīva ir regula, ar ko groza NOP regulu.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- ***Ex post* izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Ņemot vērā šā priekšlikuma ierobežoto un tehnisko raksturu un to, ka NOP regula 2019. gadā tika pārstrādāta, spēkā esošo tiesību aktu *ex post* izvērtējums netika uzskatīts par nepieciešamu.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Šim priekšlikumam pievienotais ietekmes novērtējums tika sīki apspriests ar ieinteresētajām personām, lai nodrošinātu, ka ieinteresēto personu viedoklis ir pienācīgi uzklausīts un ņemts vērā. Ņemot vērā priekšlikuma tehnisko raksturu un detalizācijas pakāpi, galvenā apspriešanās mērķauditorija bija profesionāļi, akadēmiskās aprindas un industrijas/nozaru ieinteresētās personas, kā arī pilsoniskās sabiedrības pārstāvji, piemēram, NVO, patērētāju apvienības un arodbiedrības.

2020. gada 29. maijā tika publicēts **sākotnējais ietekmes novērtējums jeb ceļvedis**, un 2020. gada 7. augustā noslēdzās apspriešanās periods; atsauksmes tika saņemtas no 51 respondenta. Atbilžu analīze atklāja, ka viedoklis par to, kā ar NOP rīkoties aprites ekonomikā, ieinteresētajām personām zināmā mērā ir atšķirīgs.

Vairāki respondenti, jo īpaši no NVO, pauda, ka NOP saturošu atkritumu reciklēšana nav savienojama ar drošu aprites ekonomiku. Šis arguments nozīmē, ka lielāka prioritāte piešķirama NOP aizvākšanai no piegādes ķēdes, nevis iespējamiem ieguvumiem, ko varētu dot šādu produktu reciklēšana. Industrijas pārstāvju skatījums bija niansētāks; atbildēs bija norādīts, ka ES rīcībpolitikas, kas tiecas panākt no toksikantiem brīvu vidi un papildus lielāku reciklēšanas īpatsvaru, bieži vien ir pretrunīgas, un tā rezultātā atkritumu apsaimniekotāji saskaras ar situāciju, ka noteikumi nav paredzami un reizēm nav praktiski īstenojami. Divas asociācijas norādīja, ka būtu vajadzīgs lielāks publiskais atbalsts jaunām investīcijām atkritumu šķirošanā un dekontaminācijā; tas ļautu reciklēt vairāk un labāk.

Turklāt papildinošā pētījuma kontekstā **ar ieinteresētajām personām tika veikta mērķorientēta apspriešanās**, kurā tika apspriesti visi ietekmes novērtējumam relevantie aspekti, arī sociālekonomiskie elementi; apspriešanās notika, izmantojot elektronisku anketu un intervijas ar ieinteresētajām personām no galvenajām nozarēm un organizācijām. Šo priekšlikumu papildinošajā ietekmes novērtējumā ir izmantota arī informācija par ieinteresēto personu un plašas sabiedrības viedokli par tādām vielām reciklētos materiālos, kas rada bažas; šis viedoklis tika uzklausīts atklātā sabiedriskā apspriešanā par ķimikāliju, ražojumu un atkritumu jomas tiesību aktu saskari[9]. Šī apspriešanās notika 2018. gadā un aptvēra plašākus, mazāk tehniskus šā pasākuma aspektus; tas nozīmēja, ka šī informācija jau bija pieejama, un tā tika izmantota šā pasākuma vajadzībām. 2019. gada 28. februārī tika publicēts apspriešanās kopsavilkuma ziņojums[10].

Detalizēts pārskats par apspriešanos ar ieinteresētajām personām un tās iznākumu ir atrodams ietekmes novērtējuma ziņojuma 2. pielikumā.

---

9 COM(2018) 32.

10 https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/summary-report-public-consultation-chemical-product-waste-legilsation.pdf.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Ietekmes novērtējuma analīzes atbalstam Komisija ar ārējiem konsultantiem noslēdza šādu atbalsta līgumu: *Study to support the assessment of impacts associated with the review of limit values in waste for POPs listed in Annexes IV and V of Regulation (EU) 2019/1021* (RPA/INERIS, 2021). Novērtējumā tika izmantots arī pētījums, kas veikts, lai pamatotu senākus NOP regulas IV un V pielikuma grozījumus (Regulas (EK) Nr. 850/2004 pārstrādāšanas kontekstā), jo īpaši attiecībā uz vielu un atkritumu masas plūsmām: *Study to support the review of waste related issues in Annexes IV and V of Regulation (EC) 850/2004* (Ramboll Environment & Health GmbH, 2019. gada janvāris).

Papildus minētajiem diviem pētījumiem tika ņemta vērā arī informācija par relevantajām vielām, kas pieejama vecākos pētījumos, kuri veikti, lai pamatotu senākus NOP regulas grozījumus:

- *Study on waste related issues of newly listed POPs and candidate POPs* ("ESWI Consortium", 2011. gada aprīlis),
- *Study to facilitate the implementation of certain waste related provisions of the Regulation on Persistent Organic Pollutants (POPs)* (BiPRO, 2005. gada augusts).

Izstrādāt priekšlikumu papildinošo ietekmes novērtējumu palīdzēja arī ietekmes novērtējumam veltītā starpdienestu koordinācijas grupa. Šo grupu izveidoja Vides ģenerāldirektorāts, un laikā no 2020. gada jūlija līdz 2021. gada jūnijam tā tikās četras reizes.

- **Ietekmes novērtējums**

Šā priekšlikuma pamatā ir ietekmes novērtējums. Pēc Regulējuma kontroles padomes 2021. gada 5. marta pirmajā atzinumā sniegto komentāru iestrādāšanas ietekmes novērtējums 2021. gada 29. jūnijā saņēma pozitīvu atzinumu ar atrunām. Savā galīgajā atzinumā padome lūdza sniegt sīkāku informāciju par metodiku, kas izmantota, lai ierosinātu dažādo priekšlikuma darbības jomā ietilpstošo NOP robežvērtības.

Ietekmes novērtējumā apskatītie rīcībpolitikas varianti IV pielikuma vērtībām piedāvā dažādas robežvērtības, kas ierosināmas dažādajām priekšlikuma darbības jomā ietilpstošajām vielām. IV pielikuma vērtības (dēvētas arī par "zemajām NOP robežkoncentrācijām") ir definētas NOP regulas 7. panta 4. punkta a) apakšpunktā. Tās nosaka NOP vielu satura vērtību atkritumos, kuru sasniedzot vai pārsniedzot, NOP vielas ir jāiznīcina vai neatgriezeniski jāpārveido. Praksē tas nozīmē, ka atkritumus, kas satur NOP daudzumā, kas ir mazāks par šo vērtību, var apstrādāt ar citiem līdzekļiem, arī reciklēt.

Katrai no vielām, kuras ietilpst priekšlikuma darbības jomā, **1. rīcībpolitikas variantā** ir aprakstīta pašreizējā bāzlīnija, un tas reprezentē lielāko apsvērto vērtību (vai robežvērtības neesību, ja viela regulā vēl nav iekļauta). Bāzlīnijas scenārijā nekādas izmaiņas NOP regulas IV un V pielikumā netiktu ieviestas. Tas nozīmē, ka jaunās vielas, kas iekļautas konvencijā, netiktu iekļautas attiecīgajos pielikumos[11]. Tas pats attiektos arī uz vielām, kurām robežvērtības NOP regulā jau ir noteiktas un par kurām zinātnes un tehnikas progress liecina, ka šīs vērtības vajadzētu pārskatīt.

[11] Kā paskaidrots ietekmes novērtējuma ziņojuma 3.1. iedaļā, šis ierastās darbības scenārija rīcībpolitikas variants ir tīri hipotētisks, jo šāda iekļaušana sarakstā ir obligāta un šo vielu neiekļaušana IV pielikumā nozīmētu, ka ES nevar izpildīt savu pienākumu nodrošināt NOP atkritumu apsaimniekošanu vidi saudzējošā veidā.

2. rīcībpolitikas variants reprezentē apsvērtā diapazona vidusdaļas vērtības. Šajā variantā IV pielikumā tiek ierosināts noteikt jaunas robežvērtības jaunām vielām, kā arī pamatotos gadījumos noteikt stingrākas robežvērtības dažām sarakstā jau iekļautām NOP. Pirmais gadījums attiecas uz jauniekļauto vielu *PFOA*, tās sāļiem un ar *PFOA* saistītiem savienojumiem. Dikofolam un pentahlorfenolam nekādas vidējās vērtības 2. variantā netika apsvērtas. Pārējām vielām, kuras ietilpst šā priekšlikuma darbības jomā, proti, PBDE, HBCDD, *SCCP* un dioksīniem un furāniem (arī dl-PHB), ietekmes novērtējumā tika apskatīta robežvērtība diapazona vidusdaļā.

3. rīcībpolitikas variantā tiek ierosināts IV pielikumā astoņām vielām noteikt stingrākas robežvērtības[12]. Attiecībā uz PBDE 3. variantā ir analizēti divi apakšvarianti, no kuriem viens paredz zemāko robežvērtību ieviest nekavējoties, bet otrs paredz atliktu ieviešanu piecus gadus pēc pasākuma stāšanās spēkā (starplaikā īstenojot 2. variantu).

4. rīcībpolitikas variantā attiecībā uz dioksīniem un furāniem (PHDD/F) ir apsvērta vēl viena zemāka vērtība. Šis papildu variants tika apsvērts, lai novērtētu iespēju šīm vielām noteikt zemāku IV pielikuma vērtību, kā arī papildu apakšvariantu noteikt zemāku vērtību, kas specifiski izmantojama tikai kā robežvērtība neapstrādātiem atkritumiem, kurus izmanto tieši uz zemes (piemēram, lauksaimnieciskos lietojumos).

Zemāk redzamajā tabulā sniegts IV pielikuma vērtību diapazons (rīcībpolitikas varianti) katrai apsvērtajai vielai/vielas grupai.

1. un 2. tabula. Rīcībpolitikas varianti, kas apsvērti attiecībā uz IV pielikuma robežvērtībām

1. tabula	**1. variants (bāzlīnija[13])**	**2. variants**	**3. variants**
***PFOA*, tās sāļi un ar *PFOA* saistītie savienojumi (mg/kg)**	-	50 – *PFOA* un tās sāļiem; 2000 – saistītiem savienojumiem	0,025 – *PFOA* un tās sāļiem; 1 – saistītiem savienojumiem[#]
Dikofols (mg/kg)	-	-	50
Pentahlorfenols (PHF), tā sāļi un esteri (mg/kg)	-	-	100
5 PBDE summa (mg/kg)	1000	500	200
***SCCP* (mg/kg)**	10 000	1500	420
HBCDD (mg/kg)	1000	500	100

Piezīme. Tā kā *PFOA*, dikofols un PHF ir jauniekļaujamas vielas, bāzlīnijas vērtība nav pieejama.

12 Jāatzīmē, ka attiecībā uz dioksīniem līdzīgiem PHB novērtējumā galvenā uzmanība ir pievērsta to iekļaušanai dioksīniem un furāniem noteiktajā robežvērtībā.

13 Pašreizējās bāzlīnijas vērtības NOP regulas IV pielikumā.

2. tabula	**1. variants (bāzlīnija)**	**2. variants**	**3. variants**	**4. variants**
Dioksīni un furāni* (mg/kg)	0,015	0,010	0,005^{+} (0,001)	0,001^{++} (0,00005)

*: novērtēta arī iespēja dioksīnu un furānu grupas vērtībā iekļaut dioksīniem līdzīgus PHB.

+/++: dioksīniem un furāniem 3. un 4. variantā ir definēta vispārēja vērtība, kas piemērojama visām atkritumu apsaimniekošanas operācijām. Katrs no tiem ietver iespējamu apakšvariantu iekavās iekļaut papildu robežvērtību, kas specifiski attiektos tikai uz atkritumu izmantošanu uz zemes.

Dažādie rīcībpolitikas varianti, kas apsvērti attiecībā uz relevanto NOP vielu IV pielikuma vērtībām, ir novērtēti no vidiskās, sociālās un ekonomiskās ietekmes viedokļa, un tālāk tabulā ir izcelti vēlamie varianti.

3. tabula. *Vēlamais variants attiecībā uz IV pielikuma robežvērtībām (iekrāsots)*

Viela	**1. variants Bāzlīnija**	**2. variants**	**3. variants**	**4. variants**
PBDE	1000 mg/kg	500 mg/kg	Sākotnēji ieviest robežvērtību **500 mg/kg**, kura **piecus gadus pēc sākotnējās robežvērtības piemērošanas jāsamazina līdz 200 mg/kg**[14].	Neattiecas
HBCDD	1000 mg/kg	500 mg/kg	100 mg/kg	Neattiecas
PHDD/F (dioksīni un furāni)[15]	0,015 mg *TEQ*/kg	0,010 mg *TEQ*/kg	0,005 mg *TEQ*/kg	0,001 mg *TEQ*/kg
Dioksīniem līdzīgie PHB[16]	Dl-PHB (kas ir iekļauti esošajā kopējā PHB robežvērtībā 50 mg/kg) nav specifiski apskatīti	Noteikt atsevišķu robežvērtību specifiski dl-PHB	Dl-PHB iekļaut PHDD/F robežvērtībā (3. variants attiecībā uz PHDD/F: 0,005 mg *TEQ*/kg)	Neattiecas
Īsās ķēdes hlorparafīni (*SCCP*)	10 000 mg/kg	1500 mg/kg	420 mg/kg	Neattiecas
PFOA, tās sāļi un saistītie savienojumi	Nav nekādu robežvērtību	50 mg/kg (*PFOA* un tās sāļiem) 2000 mg/kg (ar *PFOA* saistītiem savienojumiem)	**1 mg/kg *PFOA* un tās sāļiem un 40 mg/kg ar *PFOA* saistītiem savienojumiem** [Piezīme. Iepriekš minētā vērtība ir ierosināta sākotnēji apsvērtā 3. varianta vietā, kas paredzēja: 0,025 mg/kg (*PFOA* un tās sāļiem) 1 mg/kg (ar *PFOA* saistītiem savienojumiem)]	Neattiecas

14 Vai līdz I pielikumā uzskaitīto PBDE summas vērtībai maisījumiem vai izstrādājumiem, ja konkrētajā brīdī tā ir augstāka.

15 Tika apsvērts 3. un 4. apakšvariants, kas paredz zemāku papildvērtību specifiski atkritumiem, kurus izmanto uz zemes, taču šie apakšvarianti tika atmesti, ņemot vērā to nesamērīgo ietekmi un apsvērumus par instrumenta piemērotību (citi īpaši izstrādāti tiesību akti šķita piemērotāki). Sk. ietekmes novērtējuma ziņojuma 5.2. sadaļu.

16 2. un 3. variants paredz nevis skaitliskas vērtības, bet gan dažādas pieejas, kā noteikt dl-PHB robežvērtību.

Viela	1. variants Bāzlīnija	2. variants	3. variants	4. variants
Pentahlorfenols (PHF), tā sāļi un esteri	Nav robežvērtības	Neattiecas	100 mg/kg	Neattiecas
Dikofols	Nav robežvērtības	Neattiecas	50 mg/kg	Neattiecas

Attiecībā uz vielām, kuras ierosināts iekļaut pilnīgi no jauna, papildus iepriekš minētajām IV pielikuma vērtībām ietekmes novērtējumā arī apsvērts vienvienīgs rīcībpolitikas variants, kas reprezentē regulas V pielikumā iekļaujamu vērtību. Konsekvences labad ir ierosināts (sarakstā iekļauto) PBDE robežvērtībā iekļaut arī dekabromdifenilēteri. V pielikuma vērtības ir minētas NOP regulas 7. panta 4. punkta b) apakšpunktā, un tās mēdz dēvēt arī par maksimālajām NOP robežkoncentrācijām.

4. tabula. *Ierosinātās V pielikuma robežvērtības*

Viela	Vērtība
PBDE (arī deka-BDE)	10 000 mg/kg
PFOA, tās sāļi un saistītie savienojumi	50 mg/kg *PFOA* un tās sāļiem 2000 mg/kg vielām, kas saistītas ar *PFOA*
Pentahlorfenols (PHF)	1000 mg/kg
Dikofols	5000 mg/kg

Vēlamie rīcībpolitikas varianti ir balstīti uz metodiku, kas aprakstīta ietekmes novērtējuma ziņojuma 5.2. sadaļā un IV pielikumā. Tajos ir ņemti vērā vispārīgi mērķi aizsargāt cilvēka veselību un vidi (visaptverošais mērķis), palielināt otrreizējo izejmateriālu reciklēšanu un izmantošanu, kā arī sekmēt siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu (devums ES klimata mērķu sasniegšanā).

V pielikumam ierosināto vērtību pamatā ir informācija, kas iegūta, piemērojot metodiku, un galu galā tās ir balstītas uz esošajām apstiprinātajām V pielikuma vērtībām, kas noteiktas līdzīgām vielām.

Papildus iepriekš uzskaitītajām vielām ietekmes novērtējumā ir aplūkota vēl viena viela – perfluorheksānsulfonskābe (PFHxS). NOP izvērtēšanas komiteja, kas darbojas Stokholmas konvencijas satvarā, pieņēma lēmumu, ar ko Pušu konferencei ieteica apsvērt PFHxS, tās sāļu un ar PFHxS saistītu savienojumu iekļaušanu konvencijas A pielikumā bez īpašiem izņēmumiem. Covid-19 pandēmijas dēļ lēmums par iekļaušanu, ko sākotnēji bija plānots pieņemt 2021. gada jūlijā, tika atlikts, un tagad pieņemšana plānota klātienē Stokholmas konvencijas 10. Pušu konferencē 2022. gada 6.–17. jūnijā. Tā kā PFHxS konvencijā vēl nav iekļauta, pašlaik tās iekļaušana NOP regulā netiek ierosināta. Ja šāda iekļaušana konvencijā notiktu koplēmuma procesā, tās iekļaušanu regulā varētu ierosināt, balstoties uz ietekmes novērtējumā veikto analīzi.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Nav identificēts neviens vienkāršošanas pasākums, jo NOP regula nesen tika pārstrādāta. Iniciatīva aprobežojas ar robežvērtību noteikšanu konkrētām vielām NOP regulas IV un V pielikumā, tāpēc priekšlikums atbilst stingri noteiktai juridiskajai darbības jomai un formātam.

- **Pamattiesības**

Bīstamo vielu, it sevišķi NOP, nepareiza pārvaldība veicina vispārēju vides piesārņojumu, kas var nopietni ietekmēt tiesības uz dzīvību, tiesības uz personas neaizskaramību, tiesības uz godīgiem un taisnīgiem darba apstākļiem un tiesības uz veselīgu vidi.

Ar NOP regulu Savienībā tiek īstenoti Stokholmas konvencijas un NOP protokola noteikumi. Ievērojot Riodežaneiro Vides un attīstības deklarācijas 14. un 15. principu, regulā ir paredzēti pasākumi, ar ko minimizē un – ja iespējams – pēc iespējas drīz izskauž NOP izplūdes. Tajā arī noteikti noteikumi par atkritumiem, kas sastāv no šīm vielām, tās satur vai kas ar tām ir kontaminēti.

Ar šo priekšlikumu groza NOP regulas IV un V pielikumu, ļaujot Savienībai attiecībā uz priekšlikuma darbības jomā ietilpstošajām vielām pildīt saistības, ko tā uzņēmusies Stokholmas konvencijas un NOP protokola satvarā.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Ierosinātais pasākums neparedz ietekmi uz Eiropas Komisijas budžetu. Līdz ar to **nav sniegts tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskats**.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Regulā jau ir noteikts pienākums uzraudzīt NOP regulas, arī tās noteikumu par atkritumiem, ietekmi un iedarbīgumu; līdz ar to šajā priekšlikumā nav paredzēti nekādi papildu pasākumi vai mehānismi. Komisija regulāri publicē kopsavilkuma ziņojumus[17], kuru pamatā ir dalībvalstu ziņojumi par NOP regulas īstenošanu.

- **Skaidrojošie dokumenti**

Tā kā ierosinātais juridiskais instruments ir regula, kas ir tieši piemērojama dalībvalstīs, skaidrojošs dokuments nav vajadzīgs.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Regulas **1. pants** paredz grozījumus Regulas (ES) 2019/1021 IV un V pielikumā.

2. pants satur noteikumus par pasākuma stāšanos spēkā.

Pielikums satur konkrētus noteikumus, ar ko groza Regulas (ES) 2019/1021 IV un V pielikumu.

[17] https://ec.europa.eu/environment/chemicals/international_conventions/index_en.htm.

2021/0340 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/1021 par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem IV un V pielikumu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 192. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu[18],

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu[19],

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/1021 par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem[20] Savienības tiesību aktos tiek īstenotas saistības, kas izklāstītas Stokholmas Konvencijā par noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem (turpmāk "konvencija"), kura Kopienas vārdā apstiprināta ar Padomes Lēmumu 2006/507/EK[21], un 1979. gada Konvencijai par gaisa pārrobežu piesārņojumu lielos attālumos pievienotajā Protokolā par noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem, kurš Kopienas vārdā apstiprināts ar Padomes Lēmumu 2004/259/EK[22].

(2) Konvencijas 7. Pušu konferencē, kas noritēja no 2015. gada 4. līdz 15. maijam, tika nolemts konvencijas A pielikumā iekļaut pentahlorfenolu, tā sāļus un esterus (turpmāk "pentahlorfenols"). Konvencijas 9. Pušu konferencē, kas noritēja no 2019. gada 29. aprīļa līdz 10. maijam, tika nolemts konvencijas A pielikumā iekļaut dikofolu, kā arī perfluoroktānskābi (*PFOA*), tās sāļus un ar *PFOA* saistītus savienojumus. Ņemot vērā minētos konvencijas grozījumus un lai nodrošinātu, ka atkritumi, kas satur minētās vielas, tiek apsaimniekoti saskaņā ar konvencijas noteikumiem, ir jāgroza arī Regulas (ES) 2019/1021 IV un V pielikums, minētajos pielikumos iekļaujot

---

18 OV C , , lpp.

19 OV C , , lpp.

20 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1021 (2019. gada 20. jūnijs) par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem (pārstrādāta redakcija) (OV L 169, 25.6.2019., 45. lpp.).

21 Padomes Lēmums 2006/507/EK (2004. gada 14. oktobris) par to, kā Eiropas Kopienas vārdā noslēdz Stokholmas Konvenciju par noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem (OV L 209, 31.7.2006., 1. lpp.).

22 Padomes Lēmums 2004/259/EK (2004. gada 19. februāris), ar ko Kopienas vārdā noslēdz Protokolu 1979. gada Konvencijai par gaisa pārrobežu piesārņojumu lielos attālumos ar noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem (OV L 81, 19.3.2004., 35. lpp.).

pentahlorfenolu, dikofolu un perfluoroktānskābi (*PFOA*), tās sāļus un ar *PFOA* saistītos savienojumus un norādot to attiecīgās robežkoncentrācijas.

(3) Pentahlorfenols Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 850/2004[23] IV un V pielikumā jau bija iekļauts ar Komisijas Regulu (ES) 2019/636[24], IV pielikumā nosakot vērtību 100 mg/kg un V pielikumā – vērtību 1000 mg/kg. Regula (EK) Nr. 850/2004 tika atcelta ar Regulu (ES) 2019/1021, bet pentahlorfenols no minētās regulas nejauši tika izlaists. Tāpēc Regulas (ES) 2019/1021 IV un V pielikums ir jāgroza, lai tajos iekļautu pentahlorfenolu.

(4) Regulas (ES) 2019/1021 IV un V pielikumā jau ir noteiktas robežkoncentrācijas šādām vielām vai vielu grupām: a) tetrabromdifenilētera, pentabromdifenilētera, heksabromdifenilētera, heptabromdifenilētera un dekabromdifenilētera (izņemot pēdējo, kas nav iekļauts minētās regulas V pielikumā) summārā koncentrācija, b) heksabromciklododekāns, c) hloralkāni C_{10}–C_{13} (īsās ķēdes hlorparafīni) (*SCCP*) un d) polihlorētie dibenz-p-dioksīni un polihlorētie dibenzfurāni (PHDD/PHDF). Atbilstīgi Regulas (ES) 2019/1021 15. panta 2. punktam ir lietderīgi IV pielikumā noteiktās minēto vielu robežkoncentrācijas grozīt, lai to robežvērtības pielāgotu zinātnes un tehnikas progresam. Lai nodrošinātu saskanību ar Regulas (ES) 2019/1021 IV pielikumā uzskaitītajiem polibromdifenilēteriem (PBDE), dekabromdifenilēteris būtu jāpievieno minētās regulas V pielikuma trešajā slejā uzskaitītajiem PBDE.

(5) Ņemot vērā to, ka 12 PHB radniecīgo vielu apakšgrupai[25], kas pazīstami kā dioksīniem līdzīgi PHB (dl-PHB), piemīt toksikoloģiskas īpašības, kas ir ļoti līdzīgas PHDD/PHDF īpašībām, un lai ņemtu vērā visu Regulā (ES) 2019/1021 uzskaitīto dioksīniem līdzīgo savienojumu agregēto ietekmi, ir lietderīgi dl-PHB iekļaut pašreizējā PHDD/PHDF grupas ierakstā Regulas (ES) 2019/1021 IV un V pielikumā. Būtu jāgroza arī minētās regulas V pielikuma 2. daļā iekļautais toksiskuma ekvivalences koeficienta vērtību saraksts, lai atsevišķajām dl-PHB radniecīgajām vielām noteiktu atbilstošas vērtības.

(6) Ierosinātās robežkoncentrācijas Regulas (ES) 2019/1021 IV un V pielikumā ir noteiktas, izmantojot to pašu metodiku, kas tika izmantota robežkoncentrāciju noteikšanai Regulas (EK) Nr. 850/2004 IV un V pielikuma iepriekšējos grozījumos. Ierosinātajām robežkoncentrācijām būtu jāsasniedz mērķis nodrošināt cilvēka veselības un vides augsta līmeņa aizsardzību saistībā ar attiecīgo vielu iznīcināšanu vai neatgriezenisku pārveidošanu. Nosakot minētās robežvērtības, būtu jāņem vērā arī plašāks rīcībpolitiskais mērķis panākt klimatneitrālu aprites ekonomiku, kas nostiprināts Eiropas zaļajā kursā[26].

(7) Tāpēc Regula (ES) 2019/1021 būtu attiecīgi jāgroza.

(8) Lai uzņēmumi un kompetentās iestādes varētu pielāgoties jaunajām prasībām, ir lietderīgi paredzēt pietiekami daudz laika,

---

23 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 850/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem un ar ko groza Direktīvu 79/117/EEK (OV L 158, 30.4.2004., 7. lpp.).

24 Komisijas Regula (ES) 2019/636 (2019. gada 23. aprīlis), ar ko groza IV un V pielikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 850/2004 par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem (OV L 109, 24.4.2019., 6. lpp.).

25 PHB-77, PHB-81, PHB-105, PHB-114, PHB-118, PHB-123, PHB-126, PHB-156, PHB-157, PHB-167, PHB-169 un PHB 189.

26 COM(2019) 640 final

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Regulas (ES) 2019/1021 IV un V pielikumu groza saskaņā ar šīs regulas pielikumu.

2. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šo regulu piemēro no [*PB: lūgums ierakstīt datumu, kas ir 6 mēneši pēc publicēšanas* Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī].

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā — priekšsēdētājs	*Padomes vārdā – priekšsēdētājs*